

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA HUMANISTISEN AMMATTIKORKEAKOULUN VÄLINEN SOPIMUS KAUELLE 2017-2020

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulu ovat ammattikorkeakoululain (932/2014) 42 §:n 1 momentin nojalla sopineet ammattikorkeakoulun toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

Humak on laatinut strategiansa vuosille 2017 - 2020 nämä tavoitteet huomioiden.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävän kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laadua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualojen vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentialia korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä. Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Korkeakoulujen yhteinen tavoitetilä 2025 ja toimintaympäristön muutos on huomioitu Humakin strategiassa. Humak on vahvistanut tehtävänsä ja profiiliaan uudistamalla strategiansa vuonna 2017, väliarvioimalla sen syksyllä 2018 ja aloittamalla uuden strategian suunnittelutyön uutta strategiakautta varten. Kuluneen lukuvuoden (2018 - 2019) uudet opetus suunnitelmat ovat astuneet voimaan. Opetussuunnitelmauudistuksen myötä Humakissa alkoi kolme uutta työelämän tarpeesta nousevaa profiilia: työyhteisöjen kehittäminen ja seikkailukasvatus yhteisöpedagogikoulutuksessa sekä kommunikaatioasiantuntemus tulkkikoulutuksessa.

Pienenä korkeakouluna Humakin vahvuus perustuu vaikuttavaan ja tunnistettuun valtakunnalliseen palvelutehtävään omilla kapeilla, mutta yhteiskunnallisesti merkittävillä toimialoilla. Tehtävänsä toteuttamiseksi Humak on edelleen kehittänyt ja hakenut kumppaneita korkeakouluista, muista oppilaitoksista, yrityksistä ja yhteisöistä sekä tutkimuslaitoksista. Digitalisaatio on mahdollistanut valtakunnallisen tehtävän toteuttamisen ajasta ja paikasta riippumattomasti. Joustavia opintopolkuja on kehitetty sekä koulutuksen sisällä (huomioiden mm. työn opinnollistaminen) että koulutukseen hakeutumisen yhteydessä avoimen ammattikorkeakoulun kautta tapahtuvien opintoväylien rakentamisella. Digitaalisella tarjonnalla parannetaan työn ja opiskelun yhteensovittamista saavutettavuuden ja opintojen joustavuuden varmistamiseksi. Tavoitteena on tehostaa nuorten aikuisten siirtymiä toiselta asteelta korkeakouluopintoihin ja tukea eheiden opintopolkujen muodostumista.

Humakin TKI-toiminta on laajentunut viime vuosina. Vuonna 2018 Humak tasapainotti TKI-volyymiaan suhteessa kantokykyyn ja TKI-hankkeiden osuus tulorahoituksesta pienentyi. TKI-toiminta on edelleen tärkeä osa sekä henkilöstön että opiskelijoiden osaamisen vahvistamista, koska käytännössä koko pedagoginen henkilöstö osallistuu TKI-toimintaan. TKI-toiminnan vaikuttavuutta on lisätty mm. hankeviestintää ja julkaisutoimintaa kehittämällä sekä kohdentamalla henketoimintaa Humakin toimialojen suuntaisesti. Tulevina vuosina TKI-toimintaa kehitetään vastaamaan entistä paremmin Humakin vahvuusalojen mukaisen palveluympäristön tarpeita.

Kansainvälistymisen alueella Humak on aloittanut yhteisöpedagogikoulutuksen seikkailukasvatukseen profiloituneen englanninkielisen tutkinnon. Tutkinnon ensimmäiset opiskelijat aloittivat syksyllä 2018. Haemme myös kansainvälisiä rahoituslähteitä TKI-toiminnan ja koulutusviennin kehittämiseksi. Humakilla on tunnistettuja tuotteita, joilla olisi mahdollisuuksia koulutusvientiin. Tässä asiassa etsimme oikeita kumppaneita ja yhteistyöverkostoja sekä laadimme toimintasuunnitelman tuleville vuosille.

Humakin auditointi tehtiin keväällä 2018. Auditointipalautteen perusteella Humakin laatujärjestelmän vahvuudet ovat arvopohjaisessa toiminnassa, sitoutuneessa henkilöstössä ja perusprosessien (koulutus ja TKI) vahvassa laadunhallinnassa. Kehittämistä kaipaavat laatupolitiikan määrittely ja laatujärjestelmän strategisten tavoitteiden yhdistäminen toiminnanohjausjärjestelmään sekä TKI-perustaisen oppimisen laatu työ. Vuoden 2018 lopussa valmistui auditoinnin tuloksiin perustuva pienkirja, johon keskeisimmät kehittämiskohteet on koottu.

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Humak ja muut Turun seudulla toimivat korkeakoulut (TY, ÅA, TuAMK, Novia ja DIAK) tehostavat voimavarojen käyttöä tarkoituksenmukaisella työnjaolla, yhteistyöllä ja tilaratkaisuilla. Eri sektorien yhteistyön esteitä puretaan ja opintopolkuja kehitetään joustaviksi.

Humak on tehnyt vuoden 2018 aikana merkittäviä muutoksia toiminnallisessa rakenteessaan. Vuodesta 2013 lähtien kaupunkikeskuksissa toimineet TKI-keskukset Helsingissä, Kuopiossa ja Turussa lakkautettiin. Jyväskylässä vuokrasopimusvelvoitteiden vuoksi lakkautus tehdään vuoden 2020 loppuun mennessä. Myös alueilla toimineet TKI-toimistot Kemissä, Joensuussa ja Imatralla lakkautettiin. Toiminta keskitettiin alueellisiin koulutuskampuksiin. Ratkaisu tuo säästöjä sekä yksinkertaisti ja toi selkeyttä Humakin toiminnalliseen rakenteeseen sekä vapautti voimavaroja varsinaiseen toimintaan toimipisteiden hallinnoinnin sijaan.

Alueyksiköiden keskuskaupunkeihin jäivät pienet toimintapistet koulutuksen ja TKI-toiminnan toteuttamisen kannalta strategisiin paikkoihin. Kuopiossa TKI-toimipiste sijaitsee Savilahdessa Savonian, Itä-Suomen yliopiston, yritys- ja yhteisökehittämisen sekä myöhemmin myös ammatillisen koulutuskuntayhtymän toimintojen välittömässä läheisyydessä. Turussa TKI-toimipiste sijaitsee Kupittaalla Turun ammattikorkeakoulun yhteydessä, missä myös muilla alueen korkeakouluilla on runsaasti toimintaa ja missä toimii Turun elinkeinoelämän kehittämisestä vastaava Turku Science Park Oy. Molemmissa paikoissa voidaan tukeutua korkeakoulujen yhteisiin tiloihin ja palveluihin.

Humak kehittää sekä kansallisia että kansainvälisiä kumppanuuksia strategisten painopisteiden suuntaisesti. Humak tavoittelee oman kokonsa huomioiden kannattavia ja toiminnallisesti tehokkaita kansainvälisen yhteistyön verkostoja- ja malleja. Teemme tarkkaa harkintaa kumppaneistamme. Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa Humak on rakentanut yhteistä koulutustarjontaa ylempiin tutkintoihin ja käynnistänyt yhteistä hanketoimintaa osaamiskärkien suuntaisesti. Aalto-yliopiston kanssa Humak tekee hanke- ja julkaisutoimintaan liittyvää yhteistyötä uusien digitaalisten teknologioiden osalta (3D, AR, VR, pelillisuus, autonominen teknologia). Yhtenä merkittävänä tavoitteena yhteistyön osalta on yhdistää yliopiston huippututkimusta ammattikorkeakoulun käytännönläheiseen soveltavaan tutkimukseen. Yhteistyön

tuloksena on syntynyt useita digitaaliseen toimintakenttään ja innovaatioekosysteemeihin pureutuvia hankkeita ja julkaisuyhteistyötä. Humak on edelleen mukana eurooppalaisessa yhteistyössä toteutetussa tulkkausalalan master-tutkinnossa (EUMasli). Nuorisotyön ja seikkailukasvatuksen kentälle Humak on rakentamassa uusia kumppanuuksia.

Koulutuskampusten alueilla Humak tekee yhteistyötä alueen korkeakoulujen ja avainkumppaneidensa kanssa toimialojen suuntaisesti. Esimerkiksi Turun seudulla korkeakoulujen välistä yhteistyötä on lisätty tilaratkaisujen kehittämisen ohella myös aloittamalla koulutusyhteistyötä erityisesti yrittäjyys- ja projektiopinnoissa, kehittämällä yhteistä TKI-toimintaa sekä aloittamalla Turku Science Parkin vetämänä neuvottelut laajemmasta yhteistyöstä aluekehittämisen osalta. Kuopiossa Humakilla on tiivis yhteistyö kaupungin hyvinvointipalvelujen kanssa. Jyväskylässä tehdään Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa erilaista hanketoimintaa.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumista edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varaamismahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Humanistinen ammattikorkeakoulu ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä hakijalta pitkää valmistautumista. Ammattikorkeakoulu hyödyntää ammatillisen toisen asteen tutkintotodistuksia ja ylioppilastutkintotodistuksia opiskelijavalinnoissa. Ammattikorkeakoulu lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Vuonna 2020 ammattikorkeakouluun perustutkintoa suorittamaan valituista opiskelijoista vähintään 80 % on aidosti ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksytyjä.

Ammattikorkeakoululla on vuonna 2018 käytössä saavutettavat digitaaliset kirjasto- ja opiskelijapalvelut, opintotarjonta sekä niitä tukevat pedagogiset ratkaisut. Tavoitteena on sopimuskauden loppuun mennessä, että kaikissa tutkinnoissa vähintään 50 % opinnoista voi suorittaa myös virtuaaliopintoina.

Humak on uudistanut kaikki opetussuunnitelmansa, pois lukien yhteistutkinnot, vuosien 2016 - 2018 välisenä aikana. Uudet opetussuunnitelmat käynnistyvät täydessä laajuudessaan syksyllä 2018. Ne mahdollistavat entistä paremmin joustavat opintopolut, työelämäyhteistyön, TKI-toiminnan integroinnin opetukseen ja kansainvälisyyden. Käynnissä olevan Digikampus-kehittämishankkeen myötä Humak on luomassa henkilöstön, opiskelijoiden ja kumppaneiden käyttöön yhteisen digitaalisen työ-, opiskelu- ja palveluympäristön. Humak on mukana korkeakoulujen yhteisissä kehittämishankkeissa, joissa kehitetään digitalisaatiota (mm. eAMK), työelämäyhteyttä (Toteemi) sekä opiskelijavalintoja (Metropolian opiskelijavalintojen kehittämishanke). Kansainvälistä liikkuvuutta kehitetään opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä lisäämällä liikkuvuuden mahdollisuuksia sekä aloittamalla uusi englanninkielinen perustutkinto seikkailukasvatukseen.

Toisen asteen oppilaitosten ja kansanopistojen kanssa tehtävässä yhteistyössä on luotu joustavat sisääntulon opintopolut avoimen ammattikorkeakoulun väylän kautta siten, että opiskelijat voidaan siirtää suoraan toisen vuoden opiskelijoiksi. Väyläopinnot soveltuvat myös yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneelle, joka haluaa hyödyntää väli vuoden opiskelemalla avoimessa AMK:ssa. Avoimen väylän ja erillisvalintojen kautta hakeutuvien opiskelijoiden määrä on kasvanut vuosittain ja tällä hetkellä noin 8 % opiskelijoista valitaan erillisvalintojen kautta. Lukioihin tarjotaan kurkistuskursseja korkeakouluopintoihin ja räätälöityjä tarjontapaketteja lukioiden tarpeiden mukaisesti.

Humakin opiskelijavalinta ei edellytä pitkää valmistautumista. Humak on mukana ammattikorkeakoulujen yhteisessä opiskelijavalintojen kehittämishankkeessa toimien humanistisen ja kasvatusalan vastuukorkeakouluna. Sekä vuoden 2017 että 2018 valinnoissa Humak käytti kiintiöitä ensimmäistä kertaa korkeakouluun hakeutuville. Humakin koulutusaloilla asialla oli vain marginaalinen merkitys. Vuonna 2018 valituista opiskelijoista 84% oli jo ensikertalaisia.

Digikampuksen kehittämishankkeen mukaisesti Humak siirtyy digitaalisiin kirjastopalveluihin niin pian kuin se on kustannussyistä mahdollista. Opiskelijapalvelut ovat jo lähes kokonaan digitaalisesti saatavissa. Digitalisaatiota hyödyntämällä myös palvelun saavutettavuutta ja varmuutta on voitu parantaa. Vuoden 2018 aikana on jatkettu digitaalisen opintotarjonnan kehittämistä. Vuoden 2018 syksystä lähtien kulttuurituotannon AMK-tutkinnon voi suorittaa kokonaan digitaalisesti, muissa tutkinnoissa ja koulutusmuodoissa vuoden 2018 loppuun mennessä vähintään 50 % opinnoista voi jo suorittaa digitaalisesti tulkauksen koulutusta lukuun ottamatta.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamispääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät

toimintatapaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön sekä taiteelliseen toimintaan.

Humak laajentaa osaamisensa vahvistamalla nuorten ehkäisevän päihdetyön keskusta ja rakentamalla kotoutusosaamisen osaamiskeskuksen. Humak laajentaa yrityskehittämisen palvelukonseptinsa mukaisen toiminnan valtakunnalliseksi.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa varmistetaan nykyistä vahvempi kytkentä ammattikorkeakoulun strategiaa tukevaan TKI-toimintaan.

Ammattikorkeakoulun koko henkilöstön TKI-osaamista syvennetään tiiviissä vuorovaikutuksessa muiden korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän kanssa.

Ammattikorkeakoulun avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintatapa nousee sopimuskauden aikana tasolle kolme.

Humak on vahvistanut strategiansa mukaisten osaamiskärkien merkitystä. Erityisesti vuoden 2018 aikana on panostettu luovien alojen TKI-toimintaan, kommunikaatio-osaamiseen sekä digitaalisuuden ja uuden teknologian TKI-toiminnan vahvistamiseen. Avoimeen tieteeseen ja tutkimukseen on panostettu runsaasti ja sen osalta ohjeistusta ja toimintatapoja on viety eteenpäin. Kansallisen osaamispääoman kasvun tukeminen näkyy erityisesti laajan julkaisu- ja tutkimustoiminnan kautta. Alkavina kokonaisuuksina on lisätty panoksia erityisesti myös kansainvälistä mielenkiintoa herättäneen seikkailukasvatukseen ja työyhteisöjen kehittämisen alueille. Näiden merkityksen erityisesti yhteisöpedagogi -koulutuksessa odotetaan edelleen kasvavan.

Käyttäjälähtöisyys kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa on näkynyt Humakissa erityisesti TKI-toiminnan tapahtumisena kohderyhmärajapinnoilla ja yrittäjyyden kohderyhmälähtöisenä tukemisena. Lähtökohtana TKI-toiminnan edistämiseksi on Humakissa pidetty kaikki vahvuusalat huomioon, mutta niissä puitteissa selkeää profiilia hakevaa työskentelyä. Useilla vahvuusaloilla on haettu uusia lähestymiskulmia, mikä näkyy esimerkiksi yhteisöpedagogikoulutuksessa siten, että nuorisotyön osalta seikkailukasvatukseen liittyviä profiloitumisia on viety eteenpäin ja järjestötyössä työyhteisöjen kehittäminen on nostettu uudeksi kehittämiskohteeksi. Humakin pitkäaikainen ehkäisevän päihdetyön keskuksen toiminta päättyi vuonna 2018. Nuorisosiain yksikkö määritteli kehittämiskeskukset ja niiden toimintaperiaatteet uudelleen eikä myöntänyt enää rahoitusta suoraan oppilaitoksille. Perustutkintojen opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä uudistettiin myös yhteisöpedagogikoulutuksen ylempään tutkintoon opetussuunnitelma TKI-lähtöisen oppimisen mahdollistamiseksi. Tulkkausalalla kommunikaatio-osaaminen on muodostunut TKI-työn keskeisimmäksi kohteeksi, mikä myös vastaa suoraan työelämän muutosnäkökulmaan. Kulttuurituotannossa luovat alat ja yrittäjyys ovat pysyneet merkittävinä kohteina, kuten myös monialainen kehittäminen, koska luovien alojen panos näkyy yhteiskunnassa laajasti eri toimialojen työtehtävien kehittymisen osana. Digitaalisuutta on kehitetty kaikilla osa-alueilla.

Vuonna 2018 Humanistinen ammattikorkeakoulu pyrki vahvistamaan sekä yhteistyötä, että profiloitumista erityisesti digitaalisten innovaatioympäristöjen ja luovien alojen osalta. Molemmat profiloitumisalueet nähtiin keskeisinä TKI-toiminnan painopistealueina. Toimintojen suunnitteluprosesseissa korostettiin erityisesti

ekosysteeminäkökulmaa, mitä mahdollistaisi käyttäjälähtöisyyden ja suoran yhteistyön yhteiskuntatoimijoihin ja elinkeinoelämään sekä muihin kehittäjäorganisaatioihin kuten tutkimuslaitoksiin. Näihin haettiin OKM:n profiloitumisrahoitusta, jota ei kuitenkaan myönnetty. Tutkimusympäristöjen kehittämistä on kuitenkin tehty tavoitteellisesti erityisesti kulttuurin digitalisoitumisen alueella ja yrittäjyyden kehittämiseen liittyen. Keskeisiä TKI-toiminnan kohteita tällä alueella ovat olleet 3D ja lisätty todellisuus. Myös kulttuuriperinnön elävöittämiseksi on rakennettu lisätyn todellisuuden kokonaisuuksia.

Toimintatapojen kehittäminen tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi on erityisesti vuoden 2019 toimintasuunnitelman osa. Yhtenä merkittävänä toiminta-alueena vuonna 2018 on ollut myös maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvä hanketoiminta. Useamman hankekokonaisuuden kautta on tuettu paitsi maahanmuuttajien työllistymistä myös esimerkiksi ratkaistu kommunikaatio-ongelmia esimerkiksi visuaalisia tulkkausmuotoja kehittämällä. Kommunikaatio-osaamisen kehittäminen yhtenä uutena nousevana osaamiskärkenä on ollut merkittävää myös muualla kuin maahanmuuton alueella, esim. International plain sign news for Europe -hanke.

Humak on aloittanut strategian mukaisten osaamisalojensa päivittämisen vuonna 2018. Tavoitteena on entistä parempi profiloituminen lähemmäs kansainvälisesti merkittäviä osaamisalueita niin TKI:n kuin opetuksenkin näkökulmista. Näkökulmana on toiminut muuttuvien toimialojen ennakointi ja siitä nousevat uudet lupaavat tutkimusalat sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyvä tutkimussuunnat.

Tutkimusrahoitusasiantuntemusta on kehitetty sekä organisaation toimintaan (Innovaatiopalvelut) liittyvien muutosten kautta että toimintatapoja ja tietovaraintoa päivittämällä. Myös korkeakoulutyhteistyötä on tehostettu sekä valtakunnallisesti Arenen kautta että alueellisesti, esim. Research Suppårt Turku.

Korkeakoulu yhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasoilla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakoulu yhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakoulu yhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

Humak toteutti lukuvuoden 2017 - 2018 aikana työyhteisön kehittämisohjelman, joka tuki johtamista sekä henkilöstön työhyvinvointia. Kehittämisohjelma painottui johtamisen kehittämiseen ja uuden organisaation toiminnan selkeyttämiseen mm. tiimirakenteen sisään ajamisen avulla.

Humakissa toteutettiin vuoden 2017 keväällä hyvinvointikysely, jonka tulokset olivat hyvin heikkoja monien perättäisten muutosten vuoksi. Tämän seurauksena vuoden 2018 alusta aloitettiin erillinen työhyvinvoinnin

kehittämishjelma, jonka tarkoituksena on kehittää henkilöstön hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Vuonna 2018 suunniteltiin henkilöstön kanssa toiminnan eri osa-alueet kattava henkilöstön hyvinvointiohjelma. Ohjelmassa määriteltiin eri osa-alueiden tavoitteet, vastuut ja toteutus sekä toimenpideaikataulu.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen on kuvattu koulutussuunnitelmassa, joka huomioi Humakin strategiset tavoitteet. Humakin uudet koulutukset ja opetussuunnitelmien uudet sisältöprofiilit, strategian edellyttämät ydinosaamistarpeet, digiaikaan siirtyvät palvelut sekä oppilaitos- ja muiden järjestelmien muutokset määrittävät yhteiset koko henkilöstöä koskevat koulutustarpeet.

Humakin yhteistoiminta- ja työsuojelutoimikunta organisoitiin uudelleen vuoden 2018 alusta yhteistoimintaneuvottelukunnaksi ja työsuojelu- ja turvallisuustoimikunnaksi.

Yhteistoimintaneuvottelukunnan jäseninä ovat toimitusjohtaja, palvelujohtaja ja luottamusmiehet ja -valtuutetut. Työsuojelu- ja turvallisuustoimikunnan jäseninä ovat työsuojeluvalltuutettu ja -varavaltuutetut sekä palvelujohtaja.

Humakin laatujärjestelmä auditointiin keväällä 2018 ja saadun palautteen mukaisesti opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmät ovat toimivia. Organisaatiomuutosten ja strategian uudistamisen yhteydessä henkilöstön osallistaminen oli vaillinaisempaa kuin aikaisempina vuosina. Tämä asia on huomioitu uudessa strategiatyössä. Syksyllä 2018 järjestettiin yhdessä hallituksen ja henkilöstön kanssa yhteinen strategiaseminaari, joka käynnisti Humakin uuden strategian valmistelun. Henkilöstöä tullaan osallistamaan myös strategiatyöhön ja strategian toimeenpanon suunnitteluun.

3. HUMANISTISEN AMMATTIKORKEAKOULUN TEHTÄVÄ, PROFIILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

Humanistinen ammattikorkeakoulu on yhteiskunnallinen ja kansainvälistyvä korkeakoulu, joka kehittää reilua ja yhteisöllistä Suomea.

Humanistinen ammattikorkeakoulu on humanistisen ja kasvatustieteiden sekä kulttuurituotannon vahva asiantuntija ja kouluttaja, jonka tehtävänä on järjestö- ja nuorisotyön, työyhteisöjen kehittämisen, kulttuurituotannon ja luovan toimialan yrittäjyyden, viittomakielentulkkausten ja kommunikaatio-osaamisen valtakunnallinen kehittäminen. Humak korostaa tehtävässään kansalaisten tarpeista lähtevää innovaatiotoimintaa ja yhteisöjen kehittämistä.

Humanistinen ammattikorkeakoulu profiloituu kumppanuudella kehittäjänä sekä sosiaalisten ja kulttuuristen innovaatioiden edistäjänä.

Humakin tehtäväkenttänä on koko Suomi, joten Humakin toimintaympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia tarkastellaan sekä valtakunnallisesti että vahvuusalaakohtaisesti huomioiden myös kansainvälistymisen eri

ulottuvuudet. Humakin tekee yhteiskunnalliseksi sen edustamat toimialat, jotka edistävät yhteiskunnan eheyttä ja myös marginaalissa olevien asemaa yhteiskunnassa. Kansainvälistyminen on läpileikkaavasti mukana sekä koulutuksessa että TKI-toiminnassa. Kansainvälistymisen kehittämiskohteet liittyvät englanninkielisen opintotarjonnan lisäykseen, kansainvälisten TKI-hankkeiden lisäämiseen sekä koulutusviennin edistämiseen.

Humanistisen ammattikorkeakoulun kaikilla koulutusaloilla on omat muutostrendinsä.

Yhteisöpedagogikoulutuksen tuottamalle osaamiselle on käyttöä monilla uusilla tehtäväkentillä. Työelämän muutokset edellyttävät uudenlaista työyhteisöjen kehittämisosaamista. Lisäksi perinteisen nuorisotyön ja järjestötyön tarpeet kasvavat ja moninaistuvat. Seikkailukasvatuksen uudella yhteisöpedagogikoulutuksen profiililla Humak tulee vastaamaan laajeneviin kasvun ja kehityksen, toimijuuden, hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vahvistamisen ja elämystalouden kehittämistarpeisiin ja uudenlaisen osaamisen kysyntään. Tulkkausalalla on tulkkien asiakaskunnan tarpeissa tapahtumassa suuri muutos, joka heijastuu koulutussisältöihin ja tulkkien osaamistavoitteisiin. Kulttuurituotannon koulutukseen vaikuttavat erityisesti luovan alan yrittäjyyden vahvistaminen, kulttuurituotantojen ja -palvelujen rakentaminen sekä kulttuurin hyvinvointivaikutusten välitystoiminta.

Profiilinsa mukaisesti Humak hakee omaa osaamistaan täydentäviä kumppaneita, jotka ovat kiinnostuneita samojen asioiden kehittämisestä yhdessä.

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Humanistisen ammattikorkeakoulun määrittelemät vahvuusalat ovat nuorisotyö ja yhteisöllisyys, järjestötyö, työyhteisöt ja kotouttaminen, viittomakielentulkkaukset ja kielellinen saavutettavuus, kulttuurin välittäjätoiminta sekä kommunikaatioasiantuntijuus.

Vuoden 2018 alusta vahvuusalojen johtamisjärjestelmä muuttui siten, että vahvuusaloille yhdistettiin sekä TKI- että koulutustoiminta. Vahvuusaloista vastaa koulutusjohtaja ja kustakin vahvuusalasta koulutuspäällikkö. Vahvuusaloille on myös luotu tiimirakenne paikallisten ja toimintokohtaisten vastuiden selkeyttämiseksi. Yliopettajien toimenkuvat uudistettiin substanssipohjaisiksi vastaamaan vahvuusalojen kehittämistoiminnasta.

Humak kehittää osaamistaan vahvuusalojen suuntaisesti. Kehittämishankkeita suunnataan vahvuusalojen mukaisiin osaamiskoreihin ja vahvuusalojen ympärille rakentuvat myös koulutusvastuun mukaiset tutkinnot, koulutus- ja muut palvelutuotteet sekä TKI-toiminta.

Vahvuusalat ovat osaamiseen perustuvia ilmiöpohjaisia, monialaisia ja verkostoituneita toimintakokonaisuuksia. Vahvuusalakeskeinen toiminta on tulevaisuustietoista ja uutta osaamista tuottavaa. Vahvuusalat konkretisoivat Humakin profiilia ja nostavat keskiöön toimialojen osaamisen kärjet, joita on kirkastettu ja täsmennetty strategian välitarkastelussa. Profiilien selkeyttäminen ja kirkastaminen jatkuu

uuden strategiakauden strategiatyössä.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ammattikorkeakoulututkinnot	270
Taiteet ja kulttuurialat, kasvatusalat, yhteiskuntatieteet	70
Humanistiset alat, lääketieteet ja terveys- ja hyvinvointialat	200
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet	
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	42

Humak on sopeuttanut aloituspaikkamääräänsä vuodelle 2017 sopimustavoitteiden suuntaisesti. Vuoden 2018 toteutuman perusteella humanistisen ja- kasvatusalalan tavoitteen ylitimme (215/200), mutta kulttuurialan tavoitteen alitimme (66/70). Ylemissä tutkinnoissa jäimme hiukan tavoitteen alapuolelle (29/42). Tulevina vuosina ylempien tutkintojen määrä tulee nousemaan tutkintojen hyvän kysynnän ja lisääntyneen sisäänoton vuoksi.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammattikorkeakoululle perusrahoitusta ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi ammattikorkeakoululain (932/2014) 43§:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014)12, 13 ja 14 §:n (siten kuin ne ovat asetuksessa 813/2016) ja ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (814/2016) perusteella yhteensä 11 236 000 euroa momentilta 29.40.55 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 10 458 000 euroa.

Strategiarahoitusta kohdennetaan ammattikorkeakoulun strategian mukaiseen toimintaan 400 000 euroa vuonna 2017, 400 000 euroa vuonna 2018, 350 000 euroa vuonna 2019 ja 350 000 euroa vuonna 2020. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Valintamenettelyjen uudistaminen ml. ylioppilastutkinnon ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkintojen parempi hyödyntäminen
- Digitaaliset oppimisympäristöt

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista on yhteensä 378 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

Humak on mukana valtakunnallisessa opiskelijavalintojen kehittämishankkeessa Humanistisen ja kasvatustieteiden vastuukorkeakouluna. Humak on valmistautumassa muutoksen edellyttämiin toimiin ja siirtyy yhteisiin valintakoejärjestelyihin myös tulkkauksessa ja kulttuurituotannon osalta siirtymistä harkitaan. Humak pilotoi keväällä 2018 kulttuurituotannon ja seikkailukasvatuksen koulutuksen valinnoissa sähköistä valintakoetta jo ennen varsinaista uudistuspilottia.

Humakin valintakoe ei edellytä laajaa valmistautumista. Digitaaliset oppimisympäristöt mahdollistavat kulttuurituotannon tutkinnon suorittamisen kokonaan digitaalisessa ympäristössä. Muissa koulutuksissa tulkausta lukuun ottamatta opinnoista 50 % voi suorittaa digitaalisesti. Ylioppilastutkintojen parempaa hyödynnettävyyttä on lisätty käyttämällä todistusvalintaa osassa yhteishaun hakukohteita. Todistusvalintaa laajennetaan jatkossa koskemaan myös toisen asteen ammatillisiin tutkintoihin. Humak on tehostanut siirtymää toiselta asteelta korkeakouluopintoihin kehittämällä yhteistyössä väyläopintoja toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Toimialojen digitalisoituminen ja työn murros haastavat työelämässä toimivien osaamisen ja luovat jatkuvasti muuttuvia osaamistarpeita. Humakin digitaalisella palveluympäristöllä parannetaan työn ja opiskelun yhteensovittamista saavutettavuuden ja opintojen joustavuuden parantamiseksi. Alumneille, ammatillisen osaamisen täydentäjille ja alan vaihtajille on suunniteltu osaamiskokonaisuuksia (moduuleja, tutkinnon osia), joita suunnitellaan tarvelähtöisesti. Humak on avannut profiilien mukaista verkkotarjontaa CampusOnline-portaaliin.

Humakin valtakunnallisen palvelutehtävän toteutumisen kannalta tarvitaan lisäinvestointeja digitaalisen oppimisympäristön kehittämiseen. Tämä tarkoittaa henkilöstön kouluttautumista, uudenlaisen osaamisen ostamista sekä ohjelmistojen ja laitteiden hankintaa.

Humak toteutti vastinrahakeräyksen vuonna 2018 ja rahankeräystä jatketaan edelleen vuonna 2019.

6. RAPORTOINTI

Ammattikorkeakoulu raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Ammattikorkeakoulu myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan ammattikorkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Ammattikorkeakoulu informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien

korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurantaa.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Jari Valtari
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Tapio Huttula
Rehtori